

УДК 595.7:633.34:502.33:389.4

DOI <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2021.117.40>

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЕНТОМОРИЗНОМАНІТТЯ У ПОСІВАХ СОЇ ЗА ОРГАНІЧНОЇ ТА ТРАДИЦІЙНОЇ ТЕХНОЛОГІЙ

Грабовська Т.О. – к.с.-г.н., доцент, доцент кафедри загальної екології та ектопрофології,
Білоцерківський національний аграрний університет

Органічне сільське господарство передбачає піклування про збереження навколишнього природного середовища, його ресурси, у тому числі і різноманіття ентомокомплексу – важливого складника екосистем.

Метою дослідження було порівняти ентоморізноманіття в органічних і традиційних агроекосистемах сої. Завданнями було дослідити таксономічну характеристику та харчову спеціалізацію комах, індекси їхньої різноманітності на органічних і традиційних полях, ектонах «поле-лісосмуга» та у полезахисних лісосмугах навколо полів.

Комах збирали стандартним методом косіння ентомологічним сачком протягом вегетаційного періоду сої (стадії BBCH 11, BBCH 14, BBCH 59, BBCH 65) на Сквирській дослідній станції органічного виробництва. Встановлено, що кількість родин комах на органічних полях становила 5–23, особин – 5–110, що на 1–15 та 2–90 більше, ніж на традиційних. Показники індексу різноманітності Шеннона у полях сої за органічної технології були вищими, ніж за традиційної (1,61–2,67 проти 1,10–2,43).

Різноманітність комах зростає у напрямку «поле-екотон-лісосмуга» як в органічній, так і у традиційній агроекосистемі. На органічному полі сої частка фітофагів становила 48–80% (або 4–53 особини), в ектонах – 47–88% (27–70 особин), у лісосмугах – 38–68% (51–146 особин) протягом періоду досліджень. У посівах сої за традиційною технологією частка фітофагів коливалася в межах 61–77% (2–23 особини), в ектонах – 61–82 (27–155 особин), у лісосмугах – 64–86% (127–295 особин) залежно від фаз досліджень сої.

Проведений експеримент показав більшу різноманітність родин та особин комах на органічних полях сої протягом вегетації. Ентоморізноманітність була вища в ектонах «поле-лісосмуга» та полезахисних лісосмугах. Частка фітофагів на традиційних і органічних полях сої коливалася протягом вегетації, але була близька за діапазоном значень.

Ключові слова: органічне виробництво, соя, комахи, біорізноманіття, полезахисні лісосмуги, харчова спеціалізація.

Grabovska T.O. Comparative analysis of entomodiversity in soybean fields under organic and conventional technologies

Organic agriculture provides care for the preservation of the environment its resources, including the diversity of entomocomplex as an important component of ecosystems.

The aim of the study was to compare entomodiversity in organic and conventional agroecosystems of soybeans. The tasks were to study the taxonomic characteristics and food specialization of insects, indices of their diversity in organic and conventional fields, ecotones "field-forest shelter belt" and in field protective forest shelter belts around fields.

Insects were collected using the standard method of sweeping with an entomological net during the soybean growing season (stages BBCH 11, BBCH 14, BBCH 59, BBCH 65) at the Skvyra experimental station of organic production. It was found that the number of insect families in organic fields was 5–23, individuals – 5–110, which is by 1–15 and 2–90 more than in conventional respectively. The Shannon diversity index in soybean fields under organic technology was higher than under conventional technology (1,61–2,67 vs. 1,10–2,43 respectively).

The diversity of insects is growing in the field-ecotone-forest shelter belt in both organic and conventional agroecosystems. In the organic field of soybean, the share of phytophages was 48–80% (or 4–53 individuals), in ecotones – 47–88% (27–70 individuals), forest shelter belts – 38–68% (51–146 individuals) during the study period. In soybean crops under conventional technology the share of phytophages ranged from 61–77% (2–23 individuals), in ecotones – 61–82 (27–155 individuals), in forest shelter belts – 64–86% (127–295 individuals) depending on researched stages.

The experiment showed a greater diversity of families and individuals of insects in organic soybean fields during the growing season. Entomodiversity was higher in the ecotones "field-forest

shelter belt” and field protective forest shelter belts. The share of phytophages in conventional and organic soybean fields varies during the growing season, but is close in the range of values.

Key words: *organic production, soybeans, insects, biodiversity, field protective forest shelter belts, food specialization.*

Постановка проблеми. Агрополітика дедалі більше пропагує екологічно орієнтовані методи ведення сільського господарства, які зберігають біорізноманіття та інші природні ресурси. Відповідно до Закону України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» № 2496-VIII від 10.07.2018, загальні вимоги до органічного виробництва передбачають використання технологій, що не шкодять навколишньому природному середовищу, а також ґрунтуються на принципах сталого розвитку. За даними FiBL, система землеробства, яка адаптована до місцевості та використовує екстенсивні форми вирощування, є необхідною передумовою для різного, багатого на види ландшафту [1].

На сучасному світовому аграрному ринку органічна соя відіграє важливу роль, оскільки вона є джерелом рослинного білка та економічно прибутковою культурою [2; 3]. З кожним роком посіви сої зростають, що змінює видовий і популяційний склад біоти агроландшафтів.

Використання пестицидів та інших засобів захисту культурних рослин від шкідників може призвести до загибелі бджіл та інших корисних комах [4]. Це порушить стабільне функціонування екосистем, знизить їхню стійкість до інших негативних чинників навколишнього середовища, оскільки ентомокомплекс є важливим складником будь-якої екосистеми. Саме від тісноти зв'язків між структурними компонентами залежить цілісність і стійкість екосистем. Так, застосування гербіцидів призводить до зменшення кількості видів різних таксономічних груп. У таких польових екосистемах ентомокомплекси характеризуються збідненим рівнем видового різноманіття, полідомінантності і вирівненості [5].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На трофічні зв'язки комах в агроландшафтах постійно впливає комплекс екологічних та антропогенних чинників, серед яких вплив господарського є одним із основних [6]. Дослідження М.М. Лісового [7] дозволяють дійти висновку, що майже 50% видів комах, які в минулому мали статус константних і домінантних в агроландшафтах, внаслідок дії несприятливих екологічних чинників стали малочисельними.

За даними авторів [8], останнім часом частка хорто- та дендробіонтів-фітофагів зростає. Як повідомляють В.Т. Саблук та інші [9], органічна система землеробства сприяє накопиченню в агроценозах корисної ентомофауни і меншій (майже удвічі) чисельності фітофагів. Setyaningrum H., Azis A.A.A. [10] вказують, що різноманітність комах впливає на якість і кількість сільськогосподарської продукції, за їхніми обстеженнями кількість комах ряду *Homoptera* на органічних полях більша, ніж на неорганічних.

Постановка завдання. Метою дослідження було порівняти ентоморізноманіття в органічних та традиційних агроекосистемах сої. Агроекосистему розуміли як структурно-функціональну єдність агроугідь та полезахисних лісосмуг, які оточують поля по контуру, оскільки лісосмуги істотно впливають на потоки речовини, енергії, інформації та формування мікроклімату агроугідь.

Дослідження проводили на Сквирській дослідній станції органічного виробництва протягом вегетаційного періоду сої на стадіях розвитку (за міжнародною шкалою) ВВСН 12, ВВСН 16, ВВСН 59, ВВСН 65. Комах збирали стандартним методом косіння ентомологічним сачком (20 помахів у 5 повтореннях, 100 п.с.)

у органічних і традиційних агроєкосистемах: полях, екотонах «поле-лісосмуга» та у полезахисних лісосмугах навколо полів. Таксономічну приналежність комах підтверджено завідуючим лабораторії наукових фондів колекцій Інституту зоології ім. І.І. Шмальгаузена НАН України, доктором с.-г. наук, професором О.В. Пучковим.

Попередник сої – пшениця озима. Площа полів сої – 2,00–5,92 га, площа облікових ділянок – 1 га; міжряддя у посівах сої – 15 см. На традиційному полі сої використовували пестициди “Basagran” (вносили на стадії розвитку сої ВВСН 12 у кількості 2,0–2,5 л/га) та “Fusilade Forte” (вносили на стадії розвитку сої ВВСН 49 у кількості 1,0–2,0 л/га). На органічному полі сої посівний матеріал обробляли інокулянтом «Ризоактив» внесенням 2,0 л/т.

Погодні умови у період дослідження характеризувалися підвищеною температурою та недостатньою кількістю опадів. Лісосмуги, які знаходяться навколо органічних посівів сої, представлені *Quercus robur* L., *Fraxinus excelsior* L., *Ulmus laevis* Pall., *Populus nigra* L., *Robinia pseudacacia* L., *Juglans regia* L., *P. laurifolia* Ledeb., *Cerasus avium* L. та іншими. Навколо традиційних полів зростають *Betula pendula* Roth., *F. excelsior* L., *Picea abies* (L.) H. Karst., *Malus domestica* Borkh., *Juglans cinerea* L.

Статистичні розрахунки здійснювали за допомогою дисперсійного аналізу на рівні 0,05. Для оцінки різноманітності використовували такі індекси:

- 1) індекс Шеннона $H' = -\sum(P_i \times \ln P_i)$;
- 2) індекс Бергера-Паркера: $D = N_{\max}/N$;
- 3) Пієлоу $E_p = H'/\ln S$,

де $P_i = N_i/N$ – часткова кількість родин; S – кількість зареєстрованих родин; N – загальна кількість усіх родин; N_i – кількість кожної родини; N_{\max} – кількість найбільш масової родини.

Виклад основного матеріалу дослідження. В органічній екосистемі сої були зафіксовані родини комах рядів Orthoptera (Acrididae, Tettigonidae), Coleoptera (Anthicidae, Cantharidae, Cerambycidae, Chrysomelidae, Coccinellidae, Curculionidae, Elateridae, Histeridae, Malachiida, Mordellidae, Nitidulidae, Phalacridae, Scarabaeidae, Staphylinidae), Hemiptera (підряд Heteroptera: Anthocoridae, Coptosomidae, Coreidae, Cydnidae, Lygaeidae, Miridae, Nabidae, Pentatomidae, Rhopalidae, Tingidae; підряд Psylloidea: Psyllidae; підряд Cicadoidea: Cercopidae, Cicadellidae, Membracidae), Hymenoptera (Aphelinidae, Apidae, Braconidae, Cephidae, Chalcididae, Chrysididae, Formicidae, Halictidae, Ichneumonidae, Megachilidae), Neuroptera (Chrysopidae), Mecoptera, Diptera (Agromyzidae, Anthomiidae, Cecidomiidae, Chloropidae, Dolichopodidae, Syrphidae, Tephritidae), Lepidoptera (Plutellidae).

У традиційній екосистемі виявлено родини комах рядів Orthoptera (Acrididae, Tettigonidae), Coleoptera (Anthicidae, Brentidae (Apionidae), Cantharidae, Cerambycidae, Chrysomelidae, Coccinellidae, Curculionidae, Dermestidae, Elateridae, Lathridiidae, Malachiida, Mordellidae, Nitidulidae, Oedemeridae, Phalacridae, Staphylinidae), Hemiptera (підряд Heteroptera: Anthocoridae, Coptosomidae, Coreidae, Cydnidae, Lygaeidae, Miridae, Nabidae, Pentatomidae, Rhopalidae, Scutelleridae, Tingidae; підряд Psylloidea: Psyllidae; підряд Cicadoidea: Cercopidae, Cicadellidae, Membracidae), Hymenoptera (Braconidae, Cephidae, Chalcididae, Chrysididae, Formicidae, Halictidae, Ichneumonidae, Megachilidae, Sphecidae), Neuroptera (Chrysopidae), Diptera (Agromyzidae, Anthomiidae, Bibionidae, Cecidomiidae, Chloropidae, Dolichopodidae, Drosophilidae, Tephritidae), Lepidoptera (Plutellidae).

Домінантними в органічній екосистемі були родини Chalcidoidea та Formicidae (9,4 та 8,4% від усіх комах агроландшафту), у традиційній – родини Lygaeidae, Agromyzidae, Chloropidae (8,8, 8,7 та 12,8% відповідно).

За органічної технології вирощування сої у полях найбільшу кількість родин та особин комах спостерігали у фазу ВВСН 59 (рис. 1), коли з'явилися пелюстки першої квітки (23 і 110). У прилеглий до поля лісосмузі кількість родин та особин коливалася залежно від фази розвитку сої. Так, найбільша їхня кількість зафіксована у період розгортання другого трійчастого листка та появи перших пелюсток квіток сої (29 та 234, 33 та 219 відповідно), що пов'язано із фазами розвитку комах.

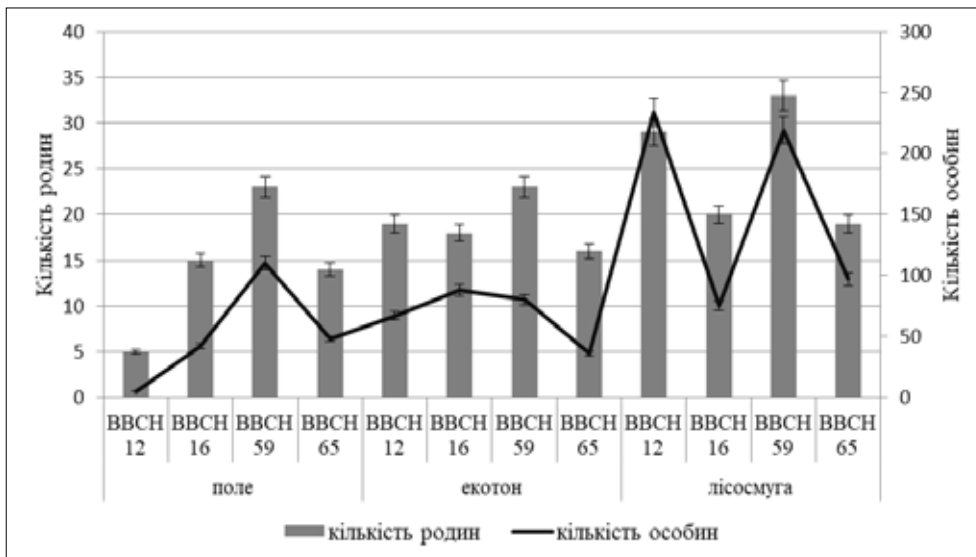

Рис. 1. Кількість родин та особин в органічній екосистемі сої

На традиційному полі сої порівняно із органічним кількість родин та особин комах була меншою (на 1–15 та 2–90) і становила 3–13 родин і 3–31 особину (рис. 2) із максимумом у фазу розвитку сої ВВСН 65. В ектонах «поле-лісосмуга» традиційної екосистеми виявлено 215 особин комах із 26 родин у фазу розвитку сої ВВСН 16, в інші періоди кількість особин та родин була близькою до органічного ектону. Кількість особин комах у лісосмузі коливалася в межах 201–344 за рахунок найбільш чисельного ряду Diptera (двокрилі).

Показники індексу різноманітності Шеннона (табл. 1) у полях сої за органічної технології були вищими, ніж за традиційної (1,61–2,67 проти 1,10–2,43). Це зумовлено високою кількістю чисельних родин, на що вказує індекс домінантності Бергера-Паркера (0,20–0,29 та 0,16–0,50). Вирівняність за Пієлоу (0,85–1,00 та 0,79–1,00) свідчить, що домінування родин у полях за традиційної технології було високим у більшості родин, а більш рівномірний таксономічний розподіл був у органічних посівах сої. Інші показники індексу різноманітності Шеннона коливалися щодо ектону протягом періоду дослідження в межах 2,31–2,83 за органічної технології та 2,38–2,78 за традиційної, а у лісосмузі – 2,48–3,08 та 2,53–3,02 відповідно. Різноманітність комах зростала у напрямку «поле-ектон-лісосмуга» як в органічній, так і у традиційній екосистемах.

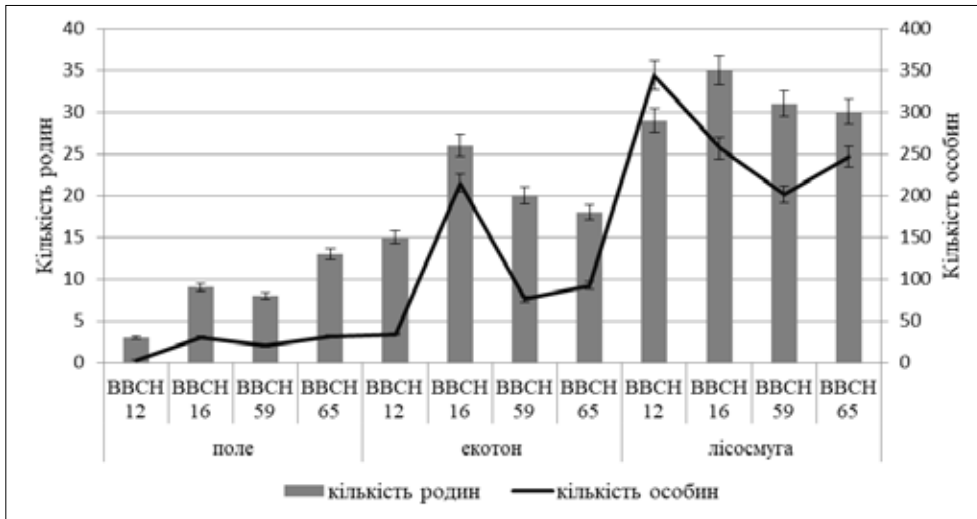

Рис. 2. Кількість родин та особин у традиційній екосистемі сої

Таблиця 1

Індекси різноманітності комах в агроекосистемах

Ділянка	Органічна технологія				Традиційна технологія			
	ВВСН12	ВВСН16	ВВСН59	ВВСН65	ВВСН12	ВВСН16	ВВСН59	ВВСН65
Шеннона								
Поле	1,61	2,37	2,67	2,28	1,10	1,74	1,64	2,43
Екотон	2,31	2,59	2,83	2,51	2,38	2,41	2,78	2,52
Лісосмуга	2,60	2,48	3,08	2,59	2,53	2,98	3,02	2,83
Бергера-Паркера								
Поле	0,20	0,21	0,24	0,29	0,33	0,47	0,50	0,16
Екотон	0,36	0,16	0,13	0,17	0,24	0,35	0,14	0,26
Лісосмуга	0,21	0,24	0,09	0,23	0,22	0,16	0,16	0,15
Пієлоу								
Поле	1,00	0,88	0,85	0,86	1,00	0,79	0,79	0,95
Екотон	0,78	0,90	0,90	0,90	0,88	0,74	0,93	0,87
Лісосмуга	0,77	0,83	0,88	0,88	0,75	0,84	0,88	0,83

Примітки: HIP_{05} для індексу Шеннона = 0,15; HIP_{05} для індексу Бергера-Паркера = 0,10; HIP_{05} для індексу Пієлоу = 0,09

Щоб з'ясувати шкідливість домінуючих родин, розраховували співвідношення харчової спеціалізації комах. На органічних полях сої частка фітофагів становила 48–80% (або 4–53 особини), в ектонах – 47–88% (27–70 особин), у лісосмугах – 38–68% (51–146 особин) протягом періоду досліджень (рис. 3).

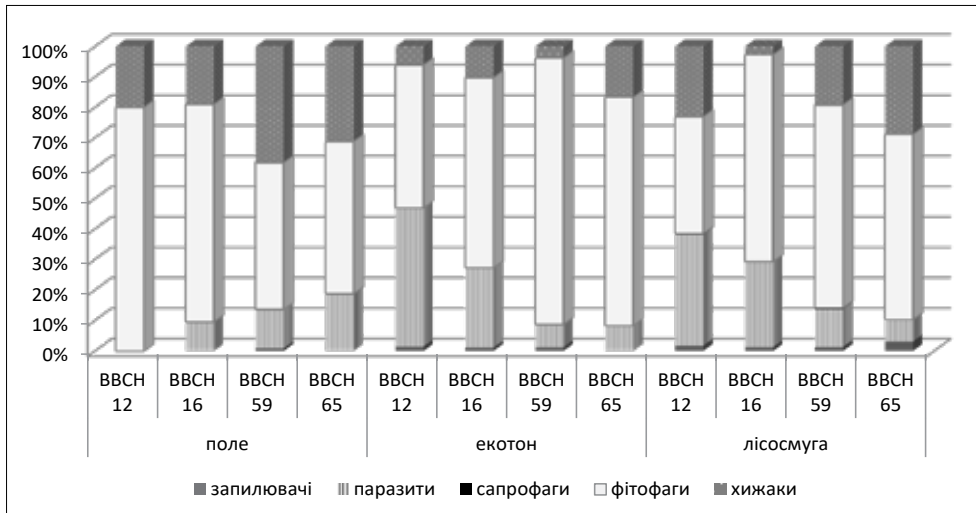

Рис. 3. Харчова спеціалізація комах органічної екосистеми, %

У посівах сої за традиційною технологією частка фітофагів коливалася в межах 61–77% (2–23 особини), в екотонах – 61–82 (27–155 особин), у лісосмугах – 64–86% (127–295 особин) залежно від фаз досліджень сої (рис. 4). Збільшення кількості фітофагів у лісосмугах можна пояснити їхньою «втечею» у більш безпечне місце, оскільки на традиційних полях сої вносили пестициди, які перешкоджають їхньому харчуванню. Інші види харчової спеціалізації як в органічній, так і у традиційній екосистемах представлені запилювачами, паразитами, сапрофагами та хижаками.

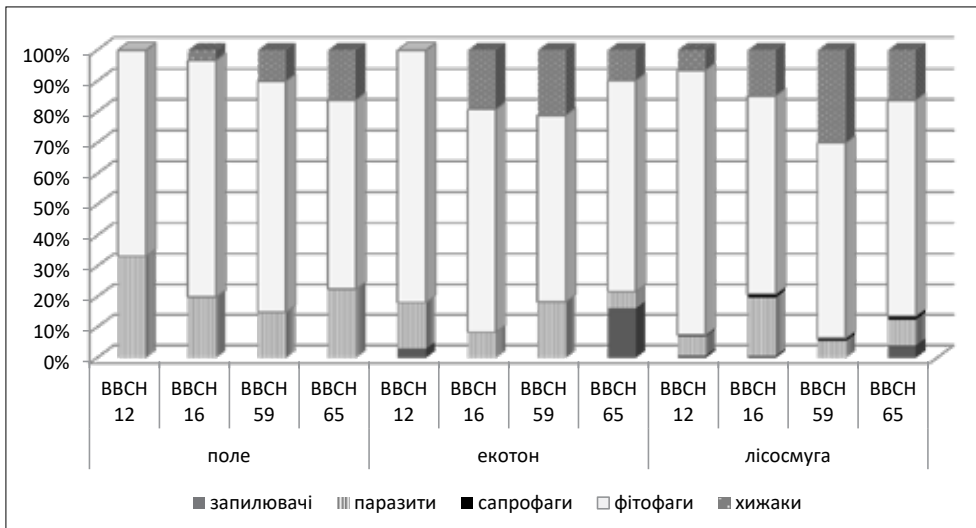

Рис. 4. Харчова спеціалізація комах традиційної екосистеми, %

Найбільш характерними видами комах, які зустрічалися в органічній екосистемі, були *Notoxus* sp. (родина Anthicidae), *Cantharis livida* L. (1758), *Rhagonycha fulva* Scopoli (1763) (Cantharidae), *Phyllotreta* sp., *Lema melanopus* L. (1758), *Longitarsus* sp. (Chrysomelidae), *Adonia variegata* Goeze (1777), *Coccinella septempunctata* L. (1758), *Thea duvigintioctopunctata* L. (1758), *Propylea quatordecimpunctata* L. (1758), *Tytthaspis sedecimpunctata* L. (1758) (Coccinellidae), *Tanymecus* sp., *Sitona* sp., *Lixus* sp., *Ceutorhynchus* sp. (Curculionidae), *Malachius geniculatus* Germar (1824), *Malachius viridis* Fabricius (1787) (Malachiida), *Melolontha melolontha* L. (1758) (Scarabaeidae), *Orius* sp. (Anthocoridae), *Coreus marginatus* L. (1758) (Coreidae), *Lygus* sp. (Miridae), *Nabis* sp., *Aptus myrmecoides* Costa (1834) (Nabidae), *Dolycoris baccarum* L. (1758), *Eurydema oleracea* L. (1758), *Aelia acuminata* L. (1758) (Pentatomidae), *Chrysopa* sp. (Chrysopidae).

У традиційній екосистемі зафіксовано види *Notoxus* sp. (Anthicidae), *Cantharis livida* L. (1758) (Cantharidae), *Phyllotreta* sp., *Lema melanopus* L. (1758), *Chaetocnema* sp., *Longitarsus* sp. (Chrysomelidae), *Harmonia axiridis* Pallas (1773), *Adonia variegata* Goeze (1777), *Coccinella septempunctata* L. (1758), *Propylea quatordecimpunctata* L. (1758), *Tytthaspis sedecimpunctata* L. (1758), *Scymnus* sp. (Coccinellidae), *Tanymecus* sp., *Sitona* sp., *Lixus* sp., *Ceutorhynchus* sp. (Curculionidae), *Anthrenus* sp. (Dermestidae), *Malachius* sp., *Malachius geniculatus* Germar (1824), *Malachius viridis* Fabricius (1787) (Malachiida), *Oedemera flavescens* L. (1767) (Oedemeridae), *Orius* sp. (Anthocoridae), *Coptosoma scutellatum* Geoffroy (1785) (Coptosomidae), *Kleidocerys resedae* Panzer (1797) (Lygaeidae), *Lygus* sp., *Adelphocoris lineatus* Goeze (1778) (Miridae), *Nabis* sp., *Aptus myrmecoides* Costa (1834) (Nabidae), *Dolycoris baccarum* L. (1758), *Eurydema oleracea* L. (1758), *Aelia acuminata* L. (1758), *Graphosoma lineata* L. (1758) (Pentatomidae), *Chrysopa* sp. (Chrysopidae).

Висновки і пропозиції. Отже, у результаті порівняльного аналізу енто-морізноманіття органічних та традиційних агроекосистем встановлено, що органічні поля сої протягом періоду вегетації мають більшу кількість родин та особин комах, ніж традиційні. Це підтверджується показниками індексів різноманітності Шеннона, домінантності Бергера-Паркера та вирівняності Пієлоу. Екотони «поле-лісосмуга» та полезахисні лісосмуги мають більшу кількість таксонів комах, ніж поля, та вищу ентоморізноманітність. За харчовою спеціалізацією частка фітофагів органічної та традиційної агроекосистем близька за діапазоном значень. Таким чином, органічне сільське господарство сприяє розвитку різноманітності комах і підтримує сталість екосистем агроландшафту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. FiBL: Higher biodiversity benefits farmers. URL: <https://www.fibl.org/en/themes/biodiversity-info.html>.
2. Мазур С.О. Біорізноманіття герпетобіонтів за дії ґрунтових гербіцидів. *Збалансоване природокористування*. 2018. № 4. С. 81–86. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Zp_2018_4_12. DOI: <https://doi.org/10.33730/2310-4678.4.2018.166434>.
3. Вагалюк Л.В. Ентомокомплекс дендробіонтів лісозахисних насаджень та його зв'язок із агроценозами у Північному Лісостепу України. *Збалансоване природокористування*. 2015. № 2. С. 62–65. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Zp_2015_2_15.
4. Окрушко С.Є. Безпека сучасних інсектицидів для корисної ентомофауни. *International independent scientific journal*. 2020. № 16. Vol. 1. С. 6–12.
5. Соломон Ю.В. Органічна соя як перспективний напрям еко-інновацій. *Перспективи еко-інноваційного розвитку сільськогосподарського виробництва* :

матеріали I Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 22 червня 2020 року). Полтава : РВВ ПДАА, 2020. С. 144–146.

6. Лісовий М.М., Чайка В.М., Вагалюк Л.В., Міняйло А.А., Сюткіна Н.Г. Збіднення видового різноманіття ентомофауни агроландшафтів Лісостепу України. *Рослинництво та ґрунтознавство*. 2016. № 235. С. 249–260. URL: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Agronomija/article/view/7807/7497>.

7. Лісовий М.М. Збереження ентомологічного біорізноманіття – запорука стабільності агроценозів. *Сучасні аспекти збереження здоров'я людини : збірник праць X міжнародної міждисциплінарної наук.-практ. конф. / за ред. проф. Т.М. Ганича*. Ужгород, 2017. С. 242–244.

8. Єкель Г.В., Коваленко Г.В., Лупеха І.М. Практичні аспекти формування ефективності виробництва зерна сої за органічної системи землеробства. *Молодий учений*. 2016. № 12.1(40). С. 730–733.

9. Саблук В.Т., Танчик С.П., Грищенко О.М., Омелянович Р.В. Формування шкідливої і корисної ентомофауни в агроценозах за різних систем землеробства. *Наукові праці Інституту біоенергетичних культур і цукрових буряків*. 2018. Вип. 26. С. 31–38.

10. Setyaningrum H., Azis A.A.A. Homoptera Diversity with Organic and Inorganic Treatment of Soybean (*Glycine max*) in Jetis and Siman District Ponorogo Indonesia. *Journal of Advanced Agricultural Technologies*. 2017. Vol. 4, № 4. P. 313–317.

УДК 639.1.02

DOI <https://doi.org/10.32851/2226-0099.2021.117.41>

ВИДОВИЙ СКЛАД МИСЛИВСЬКОЇ КОПИТНОЇ ФАУНИ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Соболь О.М. – к.с.-г.н., доцент, доцент кафедри технології виробництва продукції тваринництва,
Херсонський державний аграрно-економічний університет

Стаття присвячена питанням оцінки видового складу копитних мисливських тварин в Україні та Херсонській області. Актуальність цих досліджень пов'язана із проблемами охорони та відтворення цих тварин, адже саме їх популяції є основними видами господарювання для більшості користувачів мисливських угідь та найбільш привабливим об'єктом полювання. Протягом 2011–2018 років популяції копитних мисливських тварин, незважаючи на збільшення кількості користувачів мисливських угідь (протягом 1999–2014 років вона збільшилася від 719 у 1995 році до 1 021 у 2014 році), демонстрували зниження чисельності на 11,02%. Копитні мисливські тварини України представлені 8 видами. Найбільшу питому чисельність мали козуля європейська (74,21%), кабан дикий (13,96%) та олень благородний (5,80%). Такі види, як зубр, лань, муфлон, мали питому чисельність менше 1,00%.

Територія південних областей України, у зв'язку з високим рівнем розораності та недостатнім рівнем лісистості регіону, має відносно невисоку щільність копитних мисливських тварин (0,130 гол./тис. км² проти 0,360 гол./тис. км² по Україні загалом). У Херсонській області цей показник (0,098 гол./тис. км²) є одним із найнижчих по Україні. Також важливими причинами такої низької щільності є браконьєрство та самовільні рубки позахисних лісосмуг, які у ХХ столітті стали важливими біотопами всіх копитних. Так, в умовах Херсонської області у 2011–2018 роках загальне поголів'я копитних мисливських тварин зменшилося на 21,00%, найбільше постраждали популяції таких видів, як олень плямистий (у 2018 році не було зареєстровано жодної особини), олень благородний (зменшення 38,21%), козуля європейська (зменшення 29,18%).